

Racionalne krive i površi u geometrijskom dizajnu

Tijana Šukilović

Matematički fakultet,
Univerzitet Beograd

May 2, 2011, Beograd

Sadržaj

- 1 Racionalne Bézier-ove krive
  - Polinomijalne Bézier-ove krive
  - Algoritam de Casteljau
  - Multi-afine polarne forme
  - Podela Bézierove krive
  - Racionalne Bézier-ove krive i njihovi oskulirajući potprostori
  - Dualne Bézier-ove krive
- 2 B-Spline krive
  - Polinomijalne B-Spline krive
  - Racionalne B-Spline krive
- 3 Racionalne Bézier-ove površi
  - Tenzorski proizvod površi
  - Trougaone Bézier-ove površi
  - Multi-afine polarne forme
  - Racionalne površi

Bernstein-ovi polinomi

Racionalna kriva je preslikavanje $c : \mathbb{R} \rightarrow \mathcal{P}^n$ koje u homogenim koordinatama ima polinomijalnu reprezentaciju.

Polinomi oblika

$$B_i^n(t) = \binom{n}{i} t^i (1-t)^{n-i}, \quad (i = 0, \dots, n) \quad (1)$$

nazivaju se *Bernstein-ovi polinomi stepena n* .

Polinomi u Bernstein-ovoj formi prvobitno su korišćeni u dokazu teoreme Stone-Weierstrass-a o aproksimaciji.

Bézierova kriva

Definicija 1

Polinomijalna funkcija $\mathbf{b} : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^m$ koja predstavlja linearnu kombinaciju Bernstein-ovih polinoma:

$$\mathbf{b}(t) = \sum_{i=0}^n B_i^n(t) \mathbf{b}_i \quad (2)$$

naziva se *Bézier-ova kriva*, a koeficijenti $\mathbf{b}_i$ se zovu *kontrolne tačke*. Niz $\mathbf{b}_0, \mathbf{b}_1, \dots$ predstavlja *kontrolni poligon* Bézier-ove krive.

Lema 1

Bézier-ova kriva $\mathbf{b}(t)$ definisana kontrolnim tačkama $\mathbf{b}_0, \dots, \mathbf{b}_n \in \mathbb{R}^m$ ima sledeća svojstva:

Lema 1

Bézier-ova kriva $\mathbf{b}(t)$ definisana kontrolnim tačkama $\mathbf{b}_0, \dots, \mathbf{b}_n \in \mathbb{R}^m$ ima sledeća svojstva:

- 1 Prvi izvod od $\mathbf{b}(t)$ dat je formulom

$$\dot{\mathbf{b}}(t) = n \cdot \sum_{i=0}^{n-1} B_i^{n-1}(t) \Delta \mathbf{b}_i,$$

gde je $\Delta \mathbf{b}_i = \mathbf{b}_{i+1} - \mathbf{b}_i$, tako da i sam predstavlja Bézier-ovu krivu.

Lema 1

Bézier-ova kriva $\mathbf{b}(t)$ definisana kontrolnim tačkama $\mathbf{b}_0, \dots, \mathbf{b}_n \in \mathbb{R}^m$ ima sledeća svojstva:

- 1 Prvi izvod od $\mathbf{b}(t)$ dat je formulom

$$\dot{\mathbf{b}}(t) = n \cdot \sum_{i=0}^{n-1} B_i^{n-1}(t) \Delta \mathbf{b}_i,$$

gde je $\Delta \mathbf{b}_i = \mathbf{b}_{i+1} - \mathbf{b}_i$, tako da i sam predstavlja Bézier-ovu krivu.

- 2 Važi $\sum_{i=0}^n B_i^n(t) = 1$ i tačka na krivoj $\mathbf{b}(t)$ zavisi od kontrolnih tačaka na afino invarijantan način.

Lema 1

Bézier-ova kriva $\mathbf{b}(t)$ definisana kontrolnim tačkama $\mathbf{b}_0, \dots, \mathbf{b}_n \in \mathbb{R}^m$ ima sledeća svojstva:

- 1 Prvi izvod od $\mathbf{b}(t)$ dat je formulom

$$\dot{\mathbf{b}}(t) = n \cdot \sum_{i=0}^{n-1} B_i^{n-1}(t) \Delta \mathbf{b}_i,$$

gde je $\Delta \mathbf{b}_i = \mathbf{b}_{i+1} - \mathbf{b}_i$, tako da i sam predstavlja Bézier-ovu krivu.

- 2 Važi $\sum_{i=0}^n B_i^n(t) = 1$ i tačka na krivoj $\mathbf{b}(t)$ zavisi od kontrolnih tačaka na afino invarijantan način.
- 3 (*svojstvo konveksnog omotača*) Tačka $\mathbf{b}(t)$ na krivoj je sadržana u konveksnom omotaču kontrolnih tačaka ako je $0 \leq t \leq 1$.

Dokaz

$$\textcircled{1} (B_i^n)'(t) = n (B_{i-1}^{n-1}(t) - B_i^{n-1}(t))$$

$$\Rightarrow \dot{\mathbf{b}}(t) = n \sum_{i=1}^n (B_{i-1}^{n-1}(t) - B_i^{n-1}(t)) \mathbf{b}_i$$

$$= n \sum_{i=0}^{n-1} B_i^{n-1}(t) (\mathbf{b}_{i+1} - \mathbf{b}_i)$$

Dokaz

$$\textcircled{1} \quad (B_i^n)'(t) = n (B_{i-1}^{n-1}(t) - B_i^{n-1}(t))$$

$$\Rightarrow \dot{\mathbf{b}}(t) = n \sum_{i=1}^n (B_{i-1}^{n-1}(t) - B_i^{n-1}(t)) \mathbf{b}_i$$

$$= n \sum_{i=0}^{n-1} B_i^{n-1}(t) (\mathbf{b}_{i+1} - \mathbf{b}_i)$$

$\textcircled{2}$ $\mathbf{b}(t)$ je afina kombinacija tačaka $\mathbf{b}_i$:

$$1 = (t + (1 - t))^n = \sum_{i=0}^n \binom{n}{i} t^i (1 - t)^{n-i} = \sum_{i=0}^n B_i^n(t)$$

Dokaz

$$\textcircled{1} \quad (B_i^n)'(t) = n (B_{i-1}^{n-1}(t) - B_i^{n-1}(t))$$

$$\Rightarrow \dot{\mathbf{b}}(t) = n \sum_{i=1}^n (B_{i-1}^{n-1}(t) - B_i^{n-1}(t)) \mathbf{b}_i$$

$$= n \sum_{i=0}^{n-1} B_i^{n-1}(t) (\mathbf{b}_{i+1} - \mathbf{b}_i)$$

$\textcircled{2}$ $\mathbf{b}(t)$ je afina kombinacija tačaka $\mathbf{b}_i$:

$$1 = (t + (1 - t))^n = \sum_{i=0}^n \binom{n}{i} t^i (1 - t)^{n-i} = \sum_{i=0}^n B_i^n(t)$$

$\textcircled{3}$ $0 \leq t \leq 1 \Rightarrow B_i^n(t) \geq 0$ (prema definiciji)

$\sum B_i^n(t) = 1 \Rightarrow B_i^n(t) \leq 1 \Rightarrow \mathbf{b}(t)$ je konveksna kombinacija tačaka $\mathbf{b}_i$.

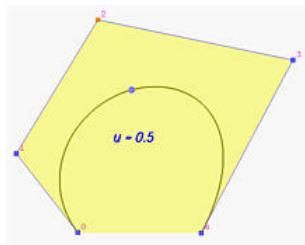
Osnovna svojstva Bézier-ove krive

- Stepen krive definisane sa $n + 1$ kontrolnih tačaka je n

Osnovna svojstva Bézier-ove krive

- Stepen krive definisane sa $n + 1$ kontrolnih tačaka je n
- Kriva $\mathbf{b}(t)$ prolazi kroz tačke $\mathbf{b}_0$ i $\mathbf{b}_n$

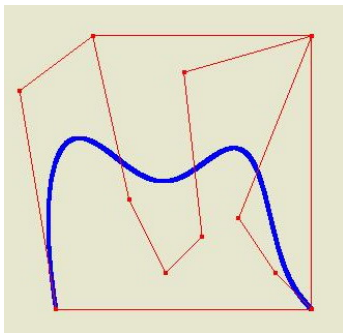
Osnovna svojstva Bézier-ove krive

- Stepen krive definisane sa $n + 1$ kontrolnih tačaka je n
- Kriva $\mathbf{b}(t)$ prolazi kroz tačke $\mathbf{b}_0$ i $\mathbf{b}_n$
- Nenegativnost – sve bazne funkcije su nenegativne

Osnovna svojstva Bézier-ove krive

- Stepen krive definisane sa $n + 1$ kontrolnih tačaka je n
- Kriva $\mathbf{b}(t)$ prolazi kroz tačke $\mathbf{b}_0$ i $\mathbf{b}_n$
- Nenegativnost
- Svojtvo konveksnog omotača

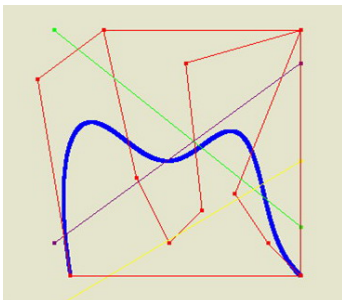

Specijalno: Bézier-ova kriva je konveksna ako je njen kontrolni poligon konveksan.

Osnovna svojstva Bézier-ove krive

- Stepen krive definisane sa $n + 1$ kontrolnih tačaka je n
- Kriva $\mathbf{b}(t)$ prolazi kroz tačke $\mathbf{b}_0$ i $\mathbf{b}_n$
- Nenegativnost
- Svojtvo konveksnog omotača
- Svojtvo umanjene varijacije – *Hiperravan H seče polinomijalnu Bézier-ovu krivu (koja nije sadržana u H) u najviše onoliko tačaka u koliko seče njen kontrolni poligon:*

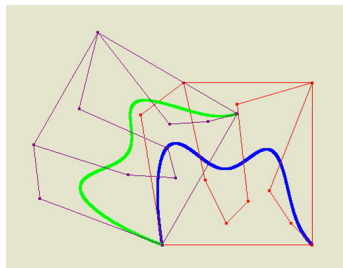

Osnovna svojstva Bézier-ove krive

- Stepen krive definisane sa $n + 1$ kontrolnih tačaka je n
- Kriva $\mathbf{b}(t)$ prolazi kroz tačke $\mathbf{b}_0$ i $\mathbf{b}_n$
- Nenegativnost
- Svojstvo konveksnog omotača
- Svojstvo umanjene varijacije
- Afina invarijantnost

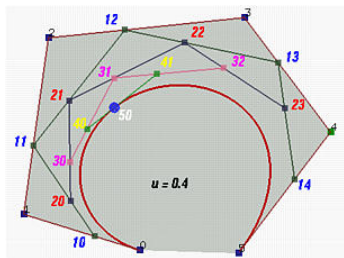

Algoritam za određivanje tačke na krivoj

Dat je niz kontrolnih tačaka $\mathbf{b}_0, \dots, \mathbf{b}_n$ i realni parametar $t \in [0, 1]$. Tačku $\mathbf{b}(t)$ krive konstruišemo rekurzivnim postupkom pod nazivom *de Casteljau-ov algoritam*:

- 1** Početna iteracija: $\mathbf{b}_i^0 = \mathbf{b}_i, \dots, \mathbf{b}_i^0 = \mathbf{b}_i$
- 2** $\mathbf{b}_i^r = (1 - t)\mathbf{b}_i^{r-1} + t\mathbf{b}_{i+1}^{r-1} \quad \begin{cases} r = 1, \dots, n \\ i = 0, \dots, n - r \end{cases}$
- 3** $\mathbf{b}(t) = \mathbf{b}_0^n$

Lema 2

Algoritam *de Casteljau-a*, primenjen na tačke $\mathbf{b}_0, \dots, \mathbf{b}_n$ i realni parametar t , izračunava polinomijalnu Bézier-ovu krivu sa ovim kontrolnim tačkama i za vrednost parametra t .

Lema 2

Algoritam *de Casteljau-a*, primenjen na tačke $\mathbf{b}_0, \dots, \mathbf{b}_n$ i realni parametar t , izračunava polinomijalnu Bézier-ovu krivu sa ovim kontrolnim tačkama i za vrednost parametra t .

Dokaz

Pokažimo prvo da izračunavanje Bézier-ove krive sa kontrolnim tačkama $\mathbf{b}_i, \dots, \mathbf{b}_{i+r}$ za vrednost t daje tačku $\mathbf{b}_i^r$ iz algoritma:

$$(1-t) \sum_{j=0}^{r-1} B_j^{r-1}(t) \mathbf{b}_{i+j} + t \sum_{j=0}^{r-1} B_j^{r-1}(t) \mathbf{b}_{i+1+j} = \sum_{j=0}^r B_j^r(t) \mathbf{b}_{i+j}$$

Tvrđenje leme je specijalan slučaj ovoga za $i = 0$ i $r = n$. $\square$

Veza izmedju Bézier-ovih i polinomijalnih krivih

Veza izmedju Bézier-ovih i polinomijalnih krivih

Sve Bézier-ove krive su polinomijalne.

Veza izmedju Bézier-ovih i polinomijalnih krivih

Sve Bézier-ove krive su polinomijalne.

Sve polinomijalne krive su Bézier-ove.

Veza između Bézier-ovih i polinomijalnih krivih

Sve Bézier-ove krive su polinomijalne.

Sve polinomijalne krive su Bézier-ove.

Za datu polinomijalnu funkciju $c: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^m$ stepena $\leq n$ treba odrediti tačke $\mathbf{b}_0, \dots, \mathbf{b}_n$ za koje važi $c(t) = \sum_i B_i^n(t) \mathbf{b}_i$.

Veza između Bézier-ovih i polinomijalnih krivih

Sve Bézier-ove krive su polinomijalne.

Sve polinomijalne krive su Bézier-ove.

Za datu polinomijalnu funkciju $c: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^m$ stepena $\leq n$ treba odrediti tačke $\mathbf{b}_0, \dots, \mathbf{b}_n$ za koje važi $c(t) = \sum_i B_i^n(t) \mathbf{b}_i$.

Definicija

Posmatramo monom t^r . Za $n \geq r$ definišemo funkciju n -promenljivih P :

$$P(t_1, \dots, t_n) = \binom{n}{r}^{-1} \sum_{\substack{I \subset \{1, \dots, n\} \\ \#I = r}} \prod_{i \in I} t_i$$

Primeri

Primeri

$$n = 2, r = 0 : P(t_1, t_2) = 1$$

Primeri

$$n = 2, r = 0 : P(t_1, t_2) = 1$$

$$n = 2, r = 1 : P(t_1, t_2) = \frac{t_1 + t_2}{2}$$

Primeri

$$n = 2, r = 0 : P(t_1, t_2) = 1$$

$$n = 2, r = 1 : P(t_1, t_2) = \frac{t_1 + t_2}{2}$$

$$n = 2, r = 2 : P(t_1, t_2) = t_1 t_2$$

Primeri

$$n = 2, r = 0 : P(t_1, t_2) = 1$$

$$n = 2, r = 1 : P(t_1, t_2) = \frac{t_1 + t_2}{2}$$

$$n = 2, r = 2 : P(t_1, t_2) = t_1 t_2$$

$$n = 3, r = 0 : P(t_1, t_2, t_3) = 1$$

Primeri

$$n = 2, r = 0 : P(t_1, t_2) = 1$$

$$n = 2, r = 1 : P(t_1, t_2) = \frac{t_1+t_2}{2}$$

$$n = 2, r = 2 : P(t_1, t_2) = t_1 t_2$$

$$n = 3, r = 0 : P(t_1, t_2, t_3) = 1$$

$$n = 3, r = 1 : P(t_1, t_2, t_3) = \frac{t_1+t_2+t_3}{3}$$

Primeri

$$n = 2, r = 0 : P(t_1, t_2) = 1$$

$$n = 2, r = 1 : P(t_1, t_2) = \frac{t_1+t_2}{2}$$

$$n = 2, r = 2 : P(t_1, t_2) = t_1 t_2$$

$$n = 3, r = 0 : P(t_1, t_2, t_3) = 1$$

$$n = 3, r = 1 : P(t_1, t_2, t_3) = \frac{t_1+t_2+t_3}{3}$$

$$n = 3, r = 2 : P(t_1, t_2, t_3) = \frac{t_1 t_2 + t_1 t_3 + t_2 t_3}{3}$$

Primeri

$$n = 2, r = 0 : P(t_1, t_2) = 1$$

$$n = 2, r = 1 : P(t_1, t_2) = \frac{t_1+t_2}{2}$$

$$n = 2, r = 2 : P(t_1, t_2) = t_1 t_2$$

$$n = 3, r = 0 : P(t_1, t_2, t_3) = 1$$

$$n = 3, r = 1 : P(t_1, t_2, t_3) = \frac{t_1+t_2+t_3}{3}$$

$$n = 3, r = 2 : P(t_1, t_2, t_3) = \frac{t_1 t_2 + t_1 t_3 + t_2 t_3}{3}$$

$$n = 3, r = 3 : P(t_1, t_2, t_3) = t_1 t_2 t_3$$

Multi-afine polarne forme

Definicija 2

Preslikavanje $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$ naziva se *afino* ako

$f(t\mathbf{a} + (1-t)\mathbf{b}) = tf(\mathbf{a}) + (1-t)f(\mathbf{b})$ za sve $\mathbf{a}, \mathbf{b} \in \mathbb{R}^n$, $t \in \mathbb{R}$.

Multi-afine polarne forme

Definicija 2

Preslikavanje $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^m$ naziva se *afino* ako

$$f(t\mathbf{a} + (1-t)\mathbf{b}) = tf(\mathbf{a}) + (1-t)f(\mathbf{b}) \text{ za sve } \mathbf{a}, \mathbf{b} \in \mathbb{R}^n, t \in \mathbb{R}.$$

Definicija 3

Preslikavanje P naziva se *multi-afina polarna forma* odgovarajućeg monoma.

Ako je polinom linearna kombinacija monoma, odgovarajuća linearna kombinacija polarnih formi monoma naziva se *polarna forma polinoma*.

Teorema 1

Ako je $c(t) = \sum c_i t^i$ realna polinomijalna funkcija stepena $\leq n$, tada se može predstaviti u obliku $c(t) = \sum_i B_i^n(t) \mathbf{b}_i$, gde je

$$\mathbf{b}_i = P(\underbrace{0, \dots, 0}_{n-i}, \underbrace{1, \dots, 1}_i),$$

gde je P polarna forma n -promenljivih funkcije c .

Dokaz

Multi-afina funkcija P zadovoljava jednakost:

$$(1-t_n)P(t_1, \dots, t_{n-1}, 0) + t_n P(t_1, \dots, t_{n-1}, 1) = P(t_1, \dots, t_{n-1}, t_n)$$

Definišemo tačke:

$$\mathbf{p}_i^r := P(\underbrace{0, \dots, 0}_{n-r-i}, \underbrace{1, \dots, 1}_i, \underbrace{t, \dots, t}_r)$$

One zadovoljavaju iste rekurentne jednačine kao tačke $\mathbf{b}_i^r$ iz de Casteljaou-ovog algoritma

$$\Rightarrow \mathbf{p}_i^r = \mathbf{b}_i^r \Rightarrow \mathbf{p}_0^n = \mathbf{b}_0^n$$

Tvrđenje teoreme sledi iz *Leme 2*. □

Primer

Posmatramo krivu $c(t) = (t^2 - 1, 2t)$.

Odgovarajuće 2-polarne forme monoma su:

$$\begin{aligned} 1 & : 1 \\ t & : \frac{t_1+t_2}{2} \\ t^2 & : t_1t_2 \end{aligned}$$

Polarna forma od c data je sa:

$$P(t_1, t_2) = (t_1t_2 - 1, t_1 + t_2),$$

a kontrolne tačke:

$$\begin{aligned} \mathbf{b}_0 & = P(0, 0) = (-1, 0) \\ \mathbf{b}_1 & = P(0, 1) = (-1, 1) \\ \mathbf{b}_2 & = P(1, 1) = (0, 2) \end{aligned}$$

Lema 3

Neka je $p(u)$ polinomijalna funkcija stepena $\leq n$ i $Q(u_1, \dots, u_n)$ simetrična multi-afina realna funkcija n promenljivih takva da je $Q(u, \dots, u) = p(u)$, tada se Q poklapa sa n -polarnom formom P od p .

Lema 4

Dve polinomijalne krive f, g sa multi-afinim polarnim formama S i T dele iste izvode najviše reda k u $u = u_0$ akko

$$S(u_1, \dots, u_k, \underbrace{u_0, \dots, u_0}_{n-k}) = T(u_1, \dots, u_k, \underbrace{u_0, \dots, u_0}_{n-k})$$

za sve $u_1, \dots, u_k$.

Reparametrizacija Bézierove krive

Svaki deo Bézierove krive može biti reparametrizovan tako da predstavlja polinomijalni segment krive čiji parametar pripada intervalu $[0, 1]$.

Posledica 1

Neka je $c(t)$ polinomijalna kriva stepena $\leq n$ u $\mathbb{R}^m$ i P njena n -polarna forma, tada su kontrolne tačke segmenta krive $c([a, b])$ date sa

$$\mathbf{b}_i = P(\underbrace{a, \dots, a}_{n-i}, \underbrace{b, \dots, b}_i).$$

Dokaz

$$d(t) := c \left(\frac{t - a}{b - a} \right) \Rightarrow d([0, 1]) = c([a, b])$$

Za ovako definisanu funkciju d polarna forma Q zadovoljava jednakost:

$$Q(t_1, \dots, t_n) = P \left(\frac{t_1 - a}{b - a}, \dots, \frac{t_n - a}{b - a} \right)$$

Iz *Teoreme 1* sledi:

$$\mathbf{b}_i = P(\underbrace{0, \dots, 0}_{n-i}, \underbrace{1, \dots, 1}_i) = Q(\underbrace{a, \dots, a}_{n-i}, \underbrace{b, \dots, b}_i)$$

Posledica 2

Neka je $\mathbf{b}$ Bézier-ova kriva sa kontrolnim tačkama $\mathbf{b}_0, \dots, \mathbf{b}_n$. Tangenta na krivu u tački $\mathbf{b}(t)$ razapeta je tačkama $\mathbf{b}_0^{n-1}$ i $\mathbf{b}_1^{n-1}$ koje se dobijaju primenom de Casteljau-ovog algoritma.

Dokaz

Označimo sa l tangentu na krivu u tački $\mathbf{b}(t)$.

Posmatramo segment krive $\mathbf{b}([0, t])$. Iz *Teoreme 1* i *Posledice 2* sledi da su njene kontrolne tačke $\mathbf{b}_0^0, \dots, \mathbf{b}_0^n$.

$$\dot{\mathbf{b}}(t) = n \cdot \sum_{i=0}^{n-1} B_i^{n-1}(t) \Delta \mathbf{b}_i \Rightarrow \mathbf{b}_0^{n-1} \in l$$

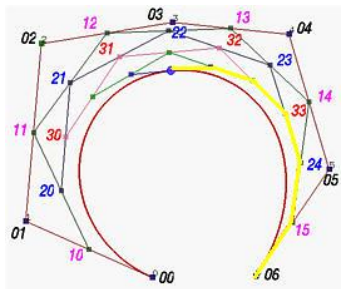
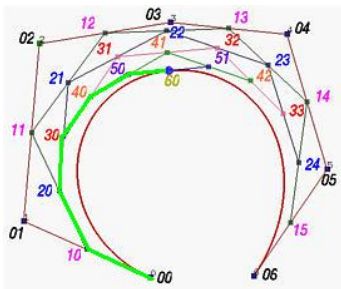
Za tačku $\mathbf{b}_1^{n-1}$ primenimo prethodni postupak na $\mathbf{b}([t, 1])$

Podela krive na 2 dela

Za dati skup $n + 1$ kontrolnih tačaka $P_0, P_1, P_2, \dots, P_n$ i parametar $t \in [0, 1]$, tražimo dva skupa sa $n + 1$ kontrolnih tačaka $Q_0, Q_1, Q_2, \dots, Q_n$ i $R_0, R_1, R_2, \dots, R_n$ takvih da Bézier-ova kriva definisana pomoću Q_i (odnosno R_i) je deo početne Bézier-ove krive na $[0, t]$ (odnosno $[t, 1]$).

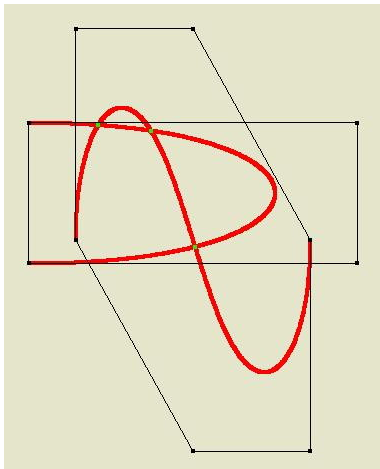

Primena podele krive

- Odredjivanje preseka dve Bézier-ove krive

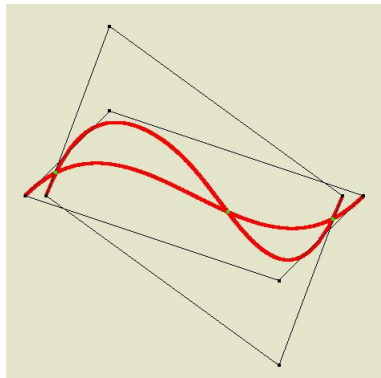
Primena podele krive

- Odredjivanje preseka dve Bézier-ove krive

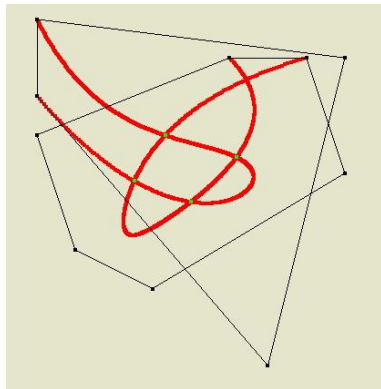
Primena podele krive

- Odredjivanje preseka dve Bézier-ove krive

Primena podele krive

- Odredjivanje preseka dve Bézier-ove krive

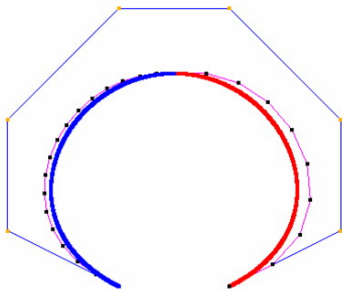

Primena podele krive

- Odredjivanje preseka dve Bézier-ove krive
- Renderovanje Bézier-ove krive

Primena podele krive

- Odredjivanje preseka dve Bézier-ove krive
- Renderovanje Bézier-ove krive
- Dizajn krivih

Data kriva 8. stepena podeljena je na dva dela – prvom je stepen povećan za 10, a drugom za 2.

Povećavanje stepena krive

Zadatak: Povećati stepen krive bez promene njenog oblika.

Povećavanje stepena krive

Zadatak: Povećati stepen krive bez promene njenog oblika.

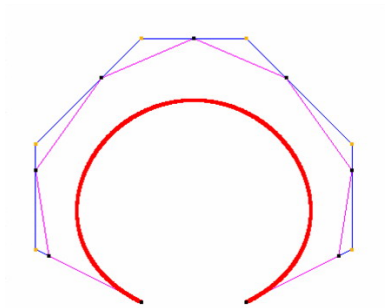
Rešenje: Nove kontrolne tačke se računaju pomoću formule:

$$Q_i = \frac{i}{n+1} P_{i-1} + \left(1 - \frac{i}{n+1}\right) P_i \quad (1 \leq i \leq n),$$

gde su $P_0, \dots, P_n$ kontrolne tačke početne krive.

Povećavanje stepena krive

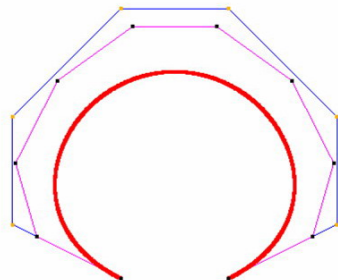
Zadatak: Povećati stepen krive bez promene njenog oblika.

Povećanje za 1 stepen

Povećavanje stepena krive

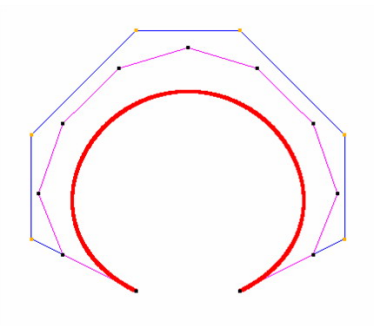
Zadatak: Povećati stepen krive bez promene njenog oblika.

Povećanje za 2 stepena

Povećavanje stepena krive

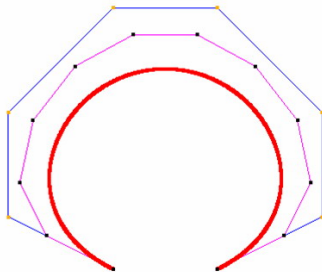
Zadatak: Povećati stepen krive bez promene njenog oblika.

Povećanje za 3 stepena

Povećavanje stepena krive

Zadatak: Povećati stepen krive bez promene njenog oblika.

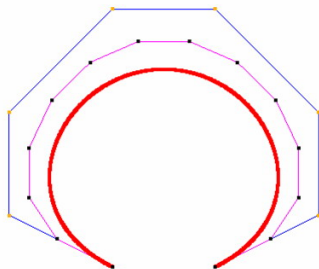

Povećanje za 4 stepena

Povećavanje stepena krive

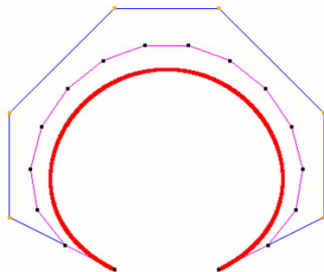
Zadatak: Povećati stepen krive bez promene njenog oblika.

Povećanje za 6 stepeni

Povećavanje stepena krive

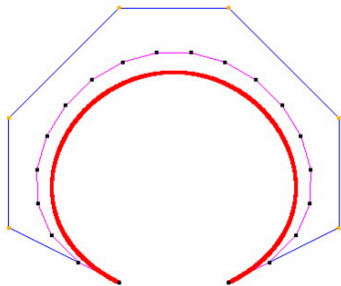
Zadatak: Povećati stepen krive bez promene njenog oblika.

Povećanje za 8 stepeni

Povećavanje stepena krive

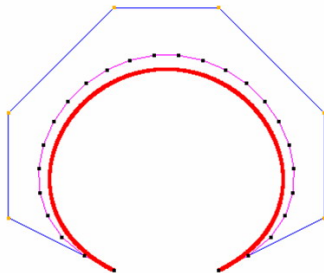
Zadatak: Povećati stepen krive bez promene njenog oblika.

Povećanje za 12 stepeni

Povećavanje stepena krive

Zadatak: Povećati stepen krive bez promene njenog oblika.

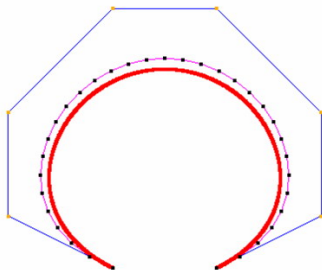

Povećanje za 18 stepeni

Povećavanje stepena krive

Zadatak: Povećati stepen krive bez promene njenog oblika.

Povećanje za 25 stepeni

Racionalne Bézier-ove krive

Definicija 4

Bézier-ova kriva $c : \mathbb{R} \rightarrow P^m$ data sa

$$c(t) = c(t)\mathbb{R} = \left(\sum_{i=0}^n B_i^n(t) \mathbf{b}_i \right) \mathbb{R}, \quad (\mathbf{b}_i \in \mathbb{R}^{m+1}) \quad (3)$$

naziva sa *racionalna Bézier-ova kriva*.

Racionalne Bézier-ove krive

Definicija 4

Bézier-ova kriva $c : \mathbb{R} \rightarrow P^m$ data sa

$$c(t) = c(t)\mathbb{R} = \left(\sum_{i=0}^n B_i^n(t) \mathbf{b}_i \right) \mathbb{R}, \quad (\mathbf{b}_i \in \mathbb{R}^{m+1}) \quad (3)$$

naziva sa *racionalna Bézier-ova kriva*.

Sve racionalne krive mogu se napisati kao Bézier-ove krive.

Oskulirajući potprostori

Teorema 2

k -ti projektivni oskulirajući potprostor racionalne Bézier-ove krive

$c(t) = (\sum_i B_i^n(t) \mathbf{b}_i) \mathbb{R}$ u $t = 0$ je $\mathbf{b}_0 \mathbb{R} \vee \dots \vee \mathbf{b}_k \mathbb{R}$.

Slično, k -ti oskulirajući potprostor u $t = 1$ dat je sa

$\mathbf{b}_n \mathbb{R} \vee \dots \vee \mathbf{b}_{n-k} \mathbb{R}$.

Dokaz

Razmotrimo slučaj za $t = 0$ ($t = 1$ se razmatra analogno).

Prema definiciji, k -ti oskulirajući potprostor razapet je tačkama:

$c(0) \mathbb{R}, \dot{c}(0) \mathbb{R}, \dots, c^{(k)}(0) \mathbb{R}$.

Kako je $c^{(r)}(0)$ linearne kombinacija vektora $\mathbf{b}_1 - \mathbf{b}_0, \dots, \mathbf{b}_r - \mathbf{b}_0$ (sa nenula koeficijentom uz $\mathbf{b}_r - \mathbf{b}_0$), dobijamo da $\mathbf{b}_0 \mathbb{R} \vee \dots \vee \mathbf{b}_k \mathbb{R}$ jeste k -ti oskulirajući potprostor. □

Primer

Posmatramo semikubikalnu parabolu $t \mapsto (t^2, t^3)$.

Posle reparametrizacije $t = \frac{u}{u-1}$, u homogenim koordinatama je možemo zapisati kao

$$u \mapsto ((u-1)^3, u^2(u-1), u^3)\mathbb{R} = (u^3 - 3u^2 + 3u - 1, u^3 - u^2, u^3)\mathbb{R}.$$

Polarna forma je oblika:

$$P(u_1, u_2, u_3) = \frac{(u_1 u_2 u_3 - (u_1 u_2 + u_1 u_3 + u_2 u_3) + (u_1 + u_2 + u_3) - 1, u_1 u_2 u_3 - \frac{u_1 u_2 + u_1 u_3 + u_2 u_3}{3}, u_1 u_2 u_3)}{u_1 u_2 u_3 - (u_1 u_2 + u_1 u_3 + u_2 u_3) + (u_1 + u_2 + u_3) - 1}$$

Primer (nastavak)

Kontrolne tačke $\mathbf{b}_i \in \mathbb{R}^3$:

$$\mathbf{b}_0 = P(0, 0, 0) = (-1, 0, 0)$$

$$\mathbf{b}_1 = P(0, 0, 1) = (0, 0, 0)$$

$$\mathbf{b}_2 = P(0, 1, 1) = \left(0, -\frac{1}{3}, 0\right)$$

$$\mathbf{b}_3 = P(1, 1, 1) = (0, 0, 1)$$

Oдавде sledi da je za $u = 0$ niz dimenzija oskulirajućih potprostora $0, 0, 1, 2, \dots$, što znači da ovde kriva ima singularitet.

U beskonačnosti (za $u = 1$), oskulirujući potprostori su dimenzija $0, 1, 1, 2, \dots$, pa kriva ima prevojnu tačku za $u = 1$.

Racionalne normalne krive

Lema 5

Za racionalnu krivu $c(u) = c(u)\mathbb{R}$ stepena k u P^n ($k > n$) postoji singularno projektivno preslikavanje $\pi : P^k \rightarrow P^n$ takvo da je $c(u) = ((1, u, \dots, u^k)\mathbb{R})\pi$.

Definicija 5

Kriva koja, u odnosu na neki projektivni koordinatni sistem, ima parametrizaciju $c(u) = (1, u, u^2, \dots, u^k)\mathbb{R}$ naziva se *racionalna normalna kriva* projektivnog k -prostora.

Dualne Bézier-ove krive

Definicija 6

Tangenta na racionalnu ravnsku krivu $c(t) = c(t)\mathbb{R}$ u tački $t = t_0$ je linija $c(t_0) \vee c^1(t_0)$ i ima vektor homogenih koordinata $\mathbb{R}u(t_0) = \mathbb{R}(c(t_0) \times \dot{c}(t_0))$.

Dualna Bézier-ova kriva

$$U(t) = \mathbb{R}u(t) = \mathbb{R} \sum_{i=0}^m B_i^m(t) u_i$$

je familija pravih (tangenti) u projektivnoj ravni zadatih polinomijalnom reprezentacijom u Bernstein-ovoj bazi.

Dualne Bézier-ove krive

Definicija 6

Tangenta na racionalnu ravansku krivu $c(t) = c(t)\mathbb{R}$ u tački $t = t_0$ je linija $c(t_0) \vee c^1(t_0)$ i ima vektor homogenih koordinata $\mathbb{R}u(t_0) = \mathbb{R}(c(t_0) \times \dot{c}(t_0))$.

Dualna Bézier-ova kriva

$$U(t) = \mathbb{R}u(t) = \mathbb{R} \sum_{i=0}^m B_i^m(t) u_i$$

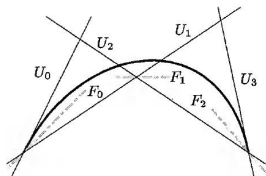
je familija pravih (tangenti) u projektivnoj ravni zadatih polinomijalnom reprezentacijom u Bernstein-ovoj bazi.

Teorema 3

Familija tangenti racionalne Bézier-ove krive je njena dualna Bézier-ova kriva, i obratno.

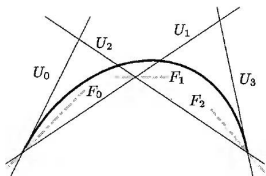

Dualne kontrolne strukture

Dualne kontrolne strukture

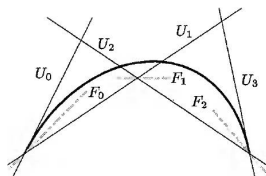
Bézier-ove krive:

$B_i = \mathbf{b}_i \mathbb{R}$ – kontrolne tačke

$F_i = (\mathbf{b}_i + \mathbf{b}_{i+1}) \mathbb{R}$ – granične tačke

Dualne kontrolne strukture

Bézier-ove krive:

$B_i = \mathbf{b}_i \mathbb{R}$ – kontrolne tačke

$F_i = (\mathbf{b}_i + \mathbf{b}_{i+1}) \mathbb{R}$ – granične tačke

Dualne Bézier-ove krive:

$U_i = \mathbb{R}u_i$ – Bézier-ove linije

$F_i : f_i = u_i + u_{i+1}$ – granične linije

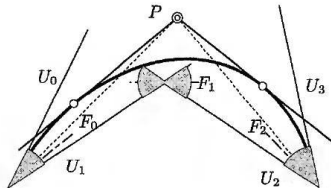

Svojstvo umanjene varijacije

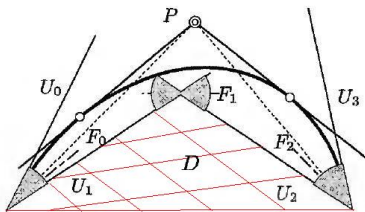
Teorema 4

Ako je c ravanska Bézier-ova kriva, broj njenih tangenti incidentnih sa datom tačkom P nije veći od ukupnog broja dualnih kontrolnih struktura koje su incidentne sa P .

Svojstvo konveksnosti

Posledica

Ako se Bézier-ove linije U_i i granične linije F_i dualne Bézier-ove krive c nalaze u skupu ivica i potpornih linija konveksnog domena D , a tačke $U_i \cap U_{i+1}$ su medju temenima D -a, tada je c konveksna i potpuno leži izvan D .

Izračunavanje dualnih krivih

Za izračunavanje polinoma $U(t) = \mathbb{R}u(t) = \mathbb{R} \sum_{i=0}^m B_i^m(t)u_i$, koristi se de Casteljau-ov algoritam:

Izračunavanje dualnih krivih

Za izračunavanje polinoma $U(t) = \mathbb{R}u(t) = \mathbb{R} \sum_{i=0}^m B_i^m(t)u_i$, koristi se de Casteljau-ov algoritam:

- 1 stavimo: $u_i^0 = u_i, i = 0, \dots, m$

Izračunavanje dualnih krivih

Za izračunavanje polinoma $U(t) = \mathbb{R}u(t) = \mathbb{R} \sum_{i=0}^m B_i^m(t)u_i$, koristi se de Casteljau-ov algoritam:

- 1 stavimo: $u_i^0 = u_i$, $i = 0, \dots, m$
- 2 rekurzivno definišemo linije $U_i^k(t) = \mathbb{R}u_i^k(t)$:

$$u_i^k(t) = (1 - t)u_i^{k-1}(t) + tu_{i+1}^{k-1}(t)$$

Izračunavanje dualnih krivih

Za izračunavanje polinoma $U(t) = \mathbb{R}u(t) = \mathbb{R} \sum_{i=0}^m B_i^m(t) u_i$, koristi se de Casteljau-ov algoritam:

- stavimo: $u_i^0 = u_i, i = 0, \dots, m$
- rekurzivno definišemo linije $U_i^k(t) = \mathbb{R}u_i^k(t)$:

$$u_i^k(t) = (1 - t)u_i^{k-1}(t) + tu_{i+1}^{k-1}(t)$$

- $U(t) = \mathbb{R}u_0^m(t)$

Konverzija dualnih krivih

Posledica

Ako je $U(t) = \mathbb{R} \sum_{i=0}^m B_i^m(t) u_i$ dualna Bézier-ova kriva, tada je odgovarajuća tačka krive $c(t)$ parametrizovana sa

$$c(t) = c(t) \mathbb{R} \left(\sum_{k=0}^{2m-2} B_k^{2m-2}(t) \mathbf{b}_k \right) \mathbb{R}$$

$$\binom{2m-2}{k} \mathbf{b}_k = \sum_{i+j=k} \binom{m-1}{i} \binom{m-1}{j} (u_i \times u_{j+1})$$

B-Spline bazne funkcije

Definicija 7

Uredjena lista T realnih brojeva $t_0 \leq t_1 \leq \dots, t_i < t_{i+n+1}$ naziva se *vektor čvorova*.

Funkcija $N_i^n(u)$ definisana rekurzivno:

$$N_i^0(u) := \begin{cases} 1 & \text{za } t_i \leq u < t_{i+1} \\ 0 & \text{inače} \end{cases}$$

$$N_i^r(u) := \frac{u - t_i}{t_{i+r} - t_i} N_i^{r-1}(u) + \frac{t_{i+r+1} - u}{t_{i+r+1} - t_{i+1}} N_{i+1}^{r-1}(u)$$

za $1 \leq r \leq n$, naziva se *i -ta B-Spline bazna funkcija* stepena n koja odgovara vektoru čvorova T .

B-Spline kriva

Definicija 8

Ako je n pozitivan ceo broj, $\mathbf{d}_0, \dots, \mathbf{d}_m$ tačke u $\mathbb{R}^d$, a $T = (t_0 \leq \dots \leq t_{m+n+1})$ vektor čvorova, onda su *B-Spline kriva* $s(u)$ stepena n sa kontrolnim tačkama $\mathbf{d}_0, \dots, \mathbf{d}_m$ i vektorom čvorova T i njena pridružena polarna forma S_j definisane sa

$$s(u) = \sum_{i=0}^m N_i^n(u) \mathbf{d}_i, \quad S_j(u_1, \dots, u_n) = \sum_{i=0}^m P_{i,j}^n(u_1, \dots, u_n) \mathbf{d}_i,$$

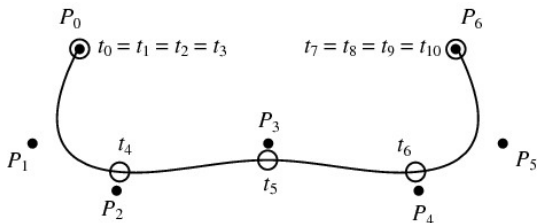
gde su funkcije $P_{i,j}^n(u_1, \dots, u_n)$ date rekurzijom ($1 \leq r \leq n$):

$$P_{i,j}^0() = \delta_{i,j} = \begin{cases} 1 & i = j \\ 0 & i \neq j \end{cases}$$

$$P_{i,j}^r(u_1, \dots, u_r) = \frac{u_r - t_i}{t_{i+r} - t_i} P_{i,j}^{r-1}(u_1, \dots, u_{r-1}) + \frac{t_{i+r+1} - u_r}{t_{i+r+1} - t_{i+1}} P_{i+1,j}^{r-1}(u_1, \dots, u_{r-1})$$

Primer

B-Spline kriva nad vektorom čvorova $(0, 0, 0, 0, 1, 2, 3, 4, 4, 4, 4)$.

Teorema 5

Fiksirajmo stepen n , odgovarajući vektor čvorova

$T = (t_0 \leq \dots \leq t_{m+n+1})$ i kontrolne tačke $\mathbf{d}_0, \dots, \mathbf{d}_m$. Tada B-Spline bazne funkcije $N_i^n(u)$ i B-Spline kriva $s(u)$, definisane pomoću ovih podataka, imaju sledeća svojstva:

Teorema 5

Fiksirajmo stepen n , odgovarajući vektor čvorova

$T = (t_0 \leq \dots \leq t_{m+n+1})$ i kontrolne tačke $\mathbf{d}_0, \dots, \mathbf{d}_m$. Tada

B-Spline bazne funkcije $N_i^n(u)$ i B-Spline kriva $s(u)$, definisane

pomoću ovih podataka, imaju sledeća svojstva:

- $N_i^n(u) \geq 0$ i $\sum_{i=1}^m N_i^n(u) = 1$; $N_i^n(u) = 0$ ako $u \notin [t_i, t_{i+n+1}]$.

Teorema 5

Fiksirajmo stepen n , odgovarajući vektor čvorova

$T = (t_0 \leq \dots \leq t_{m+n+1})$ i kontrolne tačke $\mathbf{d}_0, \dots, \mathbf{d}_m$. Tada B-Spline bazne funkcije $N_i^n(u)$ i B-Spline kriva $s(u)$, definisane pomoću ovih podataka, imaju sledeća svojstva:

- $N_i^n(u) \geq 0$ i $\sum_{i=1}^m N_i^n(u) = 1$; $N_i^n(u) = 0$ ako $u \notin [t_i, t_{i+n+1}]$.
- Tačka na krivoj $s(u)$ zavisi samo od $\mathbf{d}_{i-n}, \dots, \mathbf{d}_i$ ako $u \in [t_i, t_{i+n+1}]$ i ova zavisnost je afino invarijantna.

Teorema 5

Fiksirajmo stepen n , odgovarajući vektor čvorova

$T = (t_0 \leq \dots \leq t_{m+n+1})$ i kontrolne tačke $\mathbf{d}_0, \dots, \mathbf{d}_m$. Tada

B-Spline bazne funkcije $N_i^n(u)$ i B-Spline kriva $s(u)$, definisane pomoću ovih podataka, imaju sledeća svojstva:

- $N_i^n(u) \geq 0$ i $\sum_{i=1}^m N_i^n(u) = 1$; $N_i^n(u) = 0$ ako $u \notin [t_i, t_{i+n+1}]$.
- Tačka na krivoj $s(u)$ zavisi samo od $\mathbf{d}_{i-n}, \dots, \mathbf{d}_i$ ako $u \in [t_i, t_{i+n+1}]$ i ova zavisnost je afino invarijantna.
- Tačka na krivoj $s(u)$ sadržana je u konveksnom omotaču tačaka $\mathbf{d}_{i-n}, \dots, \mathbf{d}_i$ ako $u \in [t_i, t_{i+n+1}]$.

Teorema 5

Fiksirajmo stepen n , odgovarajući vektor čvorova

$T = (t_0 \leq \dots \leq t_{m+n+1})$ i kontrolne tačke $\mathbf{d}_0, \dots, \mathbf{d}_m$. Tada B-Spline bazne funkcije $N_i^n(u)$ i B-Spline kriva $s(u)$, definisane pomoću ovih podataka, imaju sledeća svojstva:

- $N_i^n(u) \geq 0$ i $\sum_{i=1}^m N_i^n(u) = 1$; $N_i^n(u) = 0$ ako $u \notin [t_i, t_{i+n+1}]$.
- Tačka na krivoj $s(u)$ zavisi samo od $\mathbf{d}_{i-n}, \dots, \mathbf{d}_i$ ako $u \in [t_i, t_{i+n+1}]$ i ova zavisnost je fino invarijantna.
- Tačka na krivoj $s(u)$ sadržana je u konveksnom omotaču tačaka $\mathbf{d}_{i-n}, \dots, \mathbf{d}_i$ ako $u \in [t_i, t_{i+n+1}]$.
- Restrikcija B-Spline baznih funkcija N_i^n na proizvoljni interval $[t_j, t_{j+1}]$ je polinom čija je multi-afina polarna forma $P_{i,j}^n(u_1, \dots, u_n)$.

Teorema 5

Fiksirajmo stepen n , odgovarajući vektor čvorova $T = (t_0 \leq \dots \leq t_{m+n+1})$ i kontrolne tačke $\mathbf{d}_0, \dots, \mathbf{d}_m$. Tada B-Spline bazne funkcije $N_i^n(u)$ i B-Spline kriva $s(u)$, definisane pomoću ovih podataka, imaju sledeća svojstva:

- $N_i^n(u) \geq 0$ i $\sum_{i=1}^m N_i^n(u) = 1$; $N_i^n(u) = 0$ ako $u \notin [t_i, t_{i+n+1}]$.
- Tačka na krivoj $s(u)$ zavisi samo od $\mathbf{d}_{i-n}, \dots, \mathbf{d}_i$ ako $u \in [t_i, t_{i+n+1}]$ i ova zavisnost je afino invarijantna.
- Tačka na krivoj $s(u)$ sadržana je u konveksnom omotaču tačaka $\mathbf{d}_{i-n}, \dots, \mathbf{d}_i$ ako $u \in [t_i, t_{i+n+1}]$.
- Restrikcija B-Spline baznih funkcija N_i^n na proizvoljni interval $[t_j, t_{j+1}]$ je polinom čija je multi-afina polarna forma $P_{i,j}^n(u_1, \dots, u_n)$.
- Restrikcija krive s na proizvoljni interval $[t_j, t_{j+1}]$ je polinom čija je multi-afina polarna forma $S_j(u_1, \dots, u_n)$.

Teorema 5

Fiksirajmo stepen n , odgovarajući vektor čvorova $T = (t_0 \leq \dots \leq t_{m+n+1})$ i kontrolne tačke $\mathbf{d}_0, \dots, \mathbf{d}_m$. Tada B-Spline bazne funkcije $N_i^n(u)$ i B-Spline kriva $s(u)$, definisane pomoću ovih podataka, imaju sledeća svojstva:

- Ako je $t_j < t_{j+1}$ i $j - n \leq l \leq j$, tada
$$P_{i,j}^n(t_{l+1}, \dots, t_{l+n}) = \delta_{i,l}.$$

Teorema 5

Fiksirajmo stepen n , odgovarajući vektor čvorova

$T = (t_0 \leq \dots \leq t_{m+n+1})$ i kontrolne tačke $\mathbf{d}_0, \dots, \mathbf{d}_m$. Tada B-Spline bazne funkcije $N_i^n(u)$ i B-Spline kriva $s(u)$, definisane pomoću ovih podataka, imaju sledeća svojstva:

- Ako je $t_j < t_{j+1}$ i $j - n \leq l \leq j$, tada $P_{i,j}^n(t_{l+1}, \dots, t_{l+n}) = \delta_{i,l}$.
- Pod istim pretpostavkama, $\mathbf{d}_l = S_j(t_{l+1}, \dots, t_{l+n})$.
(*Primedba:* Sve polarne forme $S_l, \dots, S_{l+n}$ imaju istu vrednost $\mathbf{d}_l$).

Teorema 5

Fiksirajmo stepen n , odgovarajući vektor čvorova

$T = (t_0 \leq \dots \leq t_{m+n+1})$ i kontrolne tačke $\mathbf{d}_0, \dots, \mathbf{d}_m$. Tada B-Spline bazne funkcije $N_i^n(u)$ i B-Spline kriva $s(u)$, definisane pomoću ovih podataka, imaju sledeća svojstva:

- Ako je $t_j < t_{j+1}$ i $j - n \leq l \leq j$, tada $P_{i,j}^n(t_{l+1}, \dots, t_{l+n}) = \delta_{i,l}$.
- Pod istim pretpostavkama, $\mathbf{d}_l = S_j(t_{l+1}, \dots, t_{l+n})$.
(*Primedba:* Sve polarne forme $S_l, \dots, S_{l+n}$ imaju istu vrednost $\mathbf{d}_l$).
- Kriva $s(u)$ je $n - \mu$ puta diferencijabilna u μ -obmotanom čvoru t_j .

Teorema 5

Fiksirajmo stepen n , odgovarajući vektor čvorova

$T = (t_0 \leq \dots \leq t_{m+n+1})$ i kontrolne tačke $\mathbf{d}_0, \dots, \mathbf{d}_m$. Tada B-Spline bazne funkcije $N_i^n(u)$ i B-Spline kriva $s(u)$, definisane pomoću ovih podataka, imaju sledeća svojstva:

- Ako je $t_j < t_{j+1}$ i $j - n \leq l \leq j$, tada $P_{i,j}^n(t_{l+1}, \dots, t_{l+n}) = \delta_{i,l}$.
- Pod istim pretpostavkama, $\mathbf{d}_l = S_j(t_{l+1}, \dots, t_{l+n})$.
(*Primedba:* Sve polarne forme $S_l, \dots, S_{l+n}$ imaju istu vrednost $\mathbf{d}_l$).
- Kriva $s(u)$ je $n - \mu$ puta diferencijabilna u μ -obmotanom čvoru t_j .
- Tačka $S_j(u_1, \dots, u_n)$ je sadržana u oskullirajućim $(n - 1)$ -prostorima krive s za vrednosti parametara $u_1, \dots, u_n$. Ako se bilo koje u_i pojavljuje μ puta, ta tačka je sadržana u oskullirajućem $(n - \mu) -$ prostoru krive $s(u)$ u u_i .

Teorema 5

Fiksirajmo stepen n , odgovarajući vektor čvorova $T = (t_0 \leq \dots \leq t_{m+n+1})$ i kontrolne tačke $\mathbf{d}_0, \dots, \mathbf{d}_m$. Tada B-Spline bazne funkcije $N_i^n(u)$ i B-Spline kriva $s(u)$, definisane pomoću ovih podataka, imaju sledeća svojstva:

- Ako je $t_j < t_{j+1}$ i $j - n \leq l \leq j$, tada $P_{i,j}^n(t_{l+1}, \dots, t_{l+n}) = \delta_{i,l}$.
- Pod istim pretpostavkama, $\mathbf{d}_l = S_j(t_{l+1}, \dots, t_{l+n})$.
(*Primedba:* Sve polarne forme $S_l, \dots, S_{l+n}$ imaju istu vrednost $\mathbf{d}_l$).
- Kriva $s(u)$ je $n - \mu$ puta diferencijabilna u μ -obmotanom čvoru t_j .
- Tačka $S_j(u_1, \dots, u_n)$ je sadržana u oskulirajućim $(n - 1)$ -prostorima krive s za vrednosti parametara $u_1, \dots, u_n$. Ako se bilo koje u_i pojavljuje μ puta, ta tačka je sadržana u oskulirajućem $(n - \mu) -$ prostoru krive $s(u)$ u u_i .
- B-Spline kriva seče hiperravan u najviše onoliko tačaka u koliko je seče njen kontrolni poligon.

Teorema 6

Ako je $p(u)$ deo po deo polinomijalna kriva stepena $\leq n$ koja je samo $n - \mu_i$ puta diferencijabilna u $u = u_i$, tada postoji vektor čvorova T takav da

$$T = (\underbrace{u_1, \dots, u_1}_{\mu_1}, \underbrace{u_2, \dots, u_2}_{\mu_2}, \dots), \quad u_1 < u_2 < \dots$$

$$p(u) = \sum_{i=0}^m N_i^n(u) \mathbf{d}_i,$$

gde je

$$\mathbf{d}_l = S_j(t_{l+1}, \dots, t_{l+n}), \quad (t_j < t_{j+1}, j - n \leq l \leq j),$$

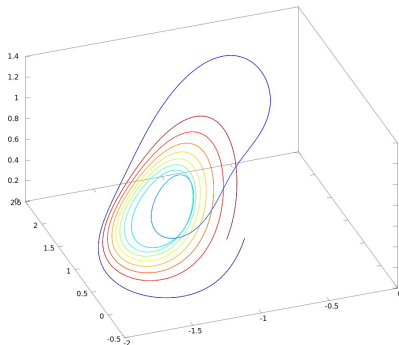
a S_j polarna forma polinoma $p \mid [t_j, t_{j+1}]$.

NURBS krive

NURBS = *non-uniform rational B-spline*

Izraz "ne-uniformne" se odnosi na činjenicu da čvorovi ne moraju da budu jednako distribuirani po realnoj pravoj.

Teorema 7

NURBS kriva $s(u)$ stepena n u P^d , definisana vektorom čvorova $T = (t_0 \leq \dots \leq t_{n+m+1})$ i svojim geometrijskim kontrolnim poligonom $\mathbf{d}_0\mathbb{R}$, $f_0\mathbb{R} = (\mathbf{d}_0 + \mathbf{d}_1)\mathbb{R}$, $\mathbf{d}_1\mathbb{R}$, $\dots$, $\mathbf{d}_m\mathbb{R}$ ima sledeća svojstva:

Teorema 7

NURBS kriva $s(u)$ stepena n u P^d , definisana vektorom čvorova $T = (t_0 \leq \dots \leq t_{n+m+1})$ i svojim geometrijskim kontrolnim poligonom $\mathbf{d}_0\mathbb{R}$, $f_0\mathbb{R} = (\mathbf{d}_0 + \mathbf{d}_1)\mathbb{R}$, $\mathbf{d}_1\mathbb{R}$, $\dots$, $\mathbf{d}_m\mathbb{R}$ ima sledeća svojstva:

- 1 Restrikcija $s(u)$ na neprazan interval $[t_j, t_{j+1}]$ je racionalna Bézier-ova kriva

Teorema 7

NURBS kriva $s(u)$ stepena n u P^d , definisana vektorom čvorova $T = (t_0 \leq \dots \leq t_{n+m+1})$ i svojim geometrijskim kontrolnim poligonom $\mathbf{d}_0\mathbb{R}, f_0\mathbb{R} = (\mathbf{d}_0 + \mathbf{d}_1)\mathbb{R}, \mathbf{d}_1\mathbb{R}, \dots, \mathbf{d}_m\mathbb{R}$ ima sledeća svojstva:

- 1 Restrikcija $s(u)$ na neprazan interval $[t_j, t_{j+1}]$ je racionalna Bézier-ova kriva
- 2 (*svojstvo umanjene projektivne varijacije*)
Hiperravan H seče $s(u)$ (koja nije sadržana u H) u najviše onoliko tačaka u koliko seče njen geometrijski kontrolni poligon.

Teorema 7

NURBS kriva $s(u)$ stepena n u P^d , definisana vektorom čvorova $T = (t_0 \leq \dots \leq t_{n+m+1})$ i svojim geometrijskim kontrolnim poligonom $\mathbf{d}_0\mathbb{R}$, $f_0\mathbb{R} = (\mathbf{d}_0 + \mathbf{d}_1)\mathbb{R}$, $\mathbf{d}_1\mathbb{R}, \dots, \mathbf{d}_m\mathbb{R}$ ima sledeća svojstva:

- 1 Restrikcija $s(u)$ na neprazan interval $[t_j, t_{j+1}]$ je racionalna Bézier-ova kriva
- 2 (*svojstvo umanjene projektivne varijacije*)
Hiperravan H seče $s(u)$ (koja nije sadržana u H) u najviše onoliko tačaka u koliko seče njen geometrijski kontrolni poligon.
- 3 Kontrolne tačke $\mathbf{d}_l\mathbb{R}$ su sadržane u $(n - 1)$ -dimenzionom oskulirajućem potprostoru od $s(u)$ za vrednosti parametara $t_{l+1}, \dots, t_{l+n}$.

Teorema 7

NURBS kriva $s(u)$ stepena n u P^d , definisana vektorom čvorova $T = (t_0 \leq \dots \leq t_{n+m+1})$ i svojim geometrijskim kontrolnim poligonom $\mathbf{d}_0 \mathbb{R}, f_0 \mathbb{R} = (\mathbf{d}_0 + \mathbf{d}_1) \mathbb{R}, \mathbf{d}_1 \mathbb{R}, \dots, \mathbf{d}_m \mathbb{R}$ ima sledeća svojstva:

- 1 Restrikcija $s(u)$ na neprazan interval $[t_j, t_{j+1}]$ je racionalna Bézier-ova kriva
- 2 (*svojstvo umanjene projektivne varijacije*)
Hiperravan H seče $s(u)$ (koja nije sadržana u H) u najviše onoliko tačaka u koliko seče njen geometrijski kontrolni poligon.
- 3 Kontrolne tačke $\mathbf{d}_l \mathbb{R}$ su sadržane u $(n - 1)$ -dimenzionom oskulirajućem potprostoru od $s(u)$ za vrednosti parametara $t_{l+1}, \dots, t_{l+n}$.
- 4 Svaka deo po deo racionalna kriva $s(u)$ stepena $\leq n$ je **NURBS** kriva stepena n .

Primer (nastavak)

Vektor čvorova $T = (-1, -1, -1, 1, 2, 2, 2)$.

Polarna forma S_3 od c :

$$S_3(u_1, u_2) = (u_1u_2 + 1, u_1u_2 - 1, -u_1 - u_2)$$

Polarna forma S_4 od d :

$$S_4(u_1, u_2) = (u_1 + u_2, 2u_1u_2 - u_1 - u_2, -u_1 - u_2)$$

Kontrolne tačke:

$$\mathbf{d}_0 = S_3(-1, -1) = (2, 0, 2)$$

$$\mathbf{d}_1 = S_3(-1, 1) = (0, -2, 0) = S_4(-1, 2)$$

$$\mathbf{d}_2 = S_3(1, 2) = (3, 1, -3) = S_4(1, 2)$$

$$\mathbf{d}_3 = S_4(2, 2) = (4, 4, -4)$$

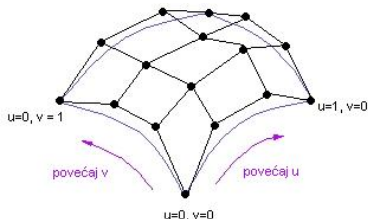

Tenzorski proizvod površi

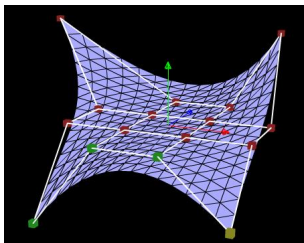
Razmatramo polinomijalne 2-površni

$$s(u, v) = \sum_{i=0}^n \sum_{j=0}^m B_i^n(u) B_j^m(v) \mathbf{b}_{i,j},$$

koje su linearna kombinacija kontrolnih tačaka $\mathbf{b}_{i,j}$ sa Bernstein-ovim polinomima. Takve površi nazivamo *tenzorskim proizvodom (TP) površi stepena (m, n)* . Prave $u = \text{const}$ i $v = \text{const}$ su Bézier-ove krive stepena m i n respektivno.

Tenzorski proizvod B-Spline površi

Tenzorski proizvod B-Spline površi je oblika

$$s(u, v) = \sum_{i=0}^{m_1} \sum_{j=0}^{m_2} N_i^{n_1}(u) N_j^{n_2}(v) \mathbf{d}_{i,j},$$

gde su $N_i^{n_1}(t)$ B-Spline bazne funkcije definisane vektorom čvorova T_1 , a $N_j^{n_2}(t)$ B-Spline bazne funkcije definisane drugim vektorom čvorova T_2 .

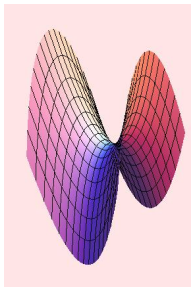
Translatorne površi kao TP površi

TP Bézier-ova površ stepena $(n, 1)$ je oblika

$$s(u, v) = (1 - v) \sum_{i=0}^n B_i^n(u) \mathbf{b}_{i0} + v \sum_{i=0}^n B_i^n(u) \mathbf{b}_{i1},$$

jer su Bernstein-ovi polinomi prvog reda: $B_0^1(t) = (1 - t)$ i $B_1^1(t) = t$.

Primer

TP površ stepena $(1, 1)$ ima reprezentaciju:

$$\begin{aligned} s(u, v) = & (1 - u)(1 - v) \mathbf{b}_{00} \\ & + u(1 - v) \mathbf{b}_{10} \\ & + (1 - u)v \mathbf{b}_{01} \\ & + uv \mathbf{b}_{11} \end{aligned}$$

i predstavlja hiperbolički paraboliod.

Baricentrične koordinate

Za *bazne tačke* $s_0 = 0$, $s_1 = 1$, sve realne brojeve zapisujemo u obliku

$$t = t_0 s_0 + t_1 s_1, \quad t_0 + t_1 = 1. \quad (4)$$

Zapis je jedinstven ako stavimo $t_0 = (1 - t)$ i $t_1 = t$.

Koordinate t u odnosu na bazne tačke s_0 i s_1 se nazivaju *baricentrične koordinate*.

Izaberemo bazni simpleks $s_0, \dots, s_d$ u $\mathbb{R}^d$. Sve tačke $u = (u_1, \dots, u_d) \in \mathbb{R}^d$ zapisujemo u obliku

$$u = \sum t_i s_i, \quad \sum t_i = 1. \quad (5)$$

Brojevi t_i zovu se *baricentrične koordinate* od u .

Bernstein-ovi polinomi u baricentričnim koordinatama

U sistemu sa baznim tačkama $s_0 = 0$, $s_1 = 1$, umesto $B_i^n(t)$, možemo pisati $B_{i_0 i_1}(t_0, t_1)$, gde je $i = i_0$, $n - i = i_1$:

$$B_i^n(t) = \frac{n!}{i!(n-i)!} (1-t)^i t^{n-i} = B_{i_0 i_1}(t_0, t_1) = \frac{n!}{i_0! i_1!} t_0^{i_0} t_1^{i_1}.$$

Bernstein-ovi polinomi u baricentričnim koordinatama

U sistemu sa baznim tačkama $s_0 = 0$, $s_1 = 1$, umesto $B_i^n(t)$, možemo pisati $B_{i_0 i_1}(t_0, t_1)$, gde je $i = i_0$, $n - i = i_1$:

$$B_i^n(t) = \frac{n!}{i!(n-i)!} (1-t)^i t^{n-i} = B_{i_0 i_1}(t_0, t_1) = \frac{n!}{i_0! i_1!} t_0^{i_0} t_1^{i_1}.$$

U sistemu sa baznim simpleksom $s_0, \dots, s_d$, svaki Bernstein-ov polinom stepena n je oblika

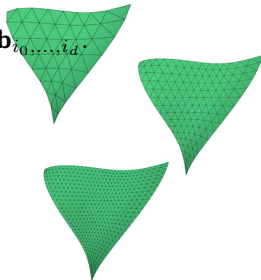
$$B_{i_0, \dots, i_d}(u) = \frac{n!}{i_0! \dots i_d!} t_0^{i_0} \dots t_d^{i_d},$$

gde je $i_0 + \dots + i_d = n$, $i_0 \geq 0, \dots, i_d \geq 0$.

Trogaone Bézier-ove površi

Trogaona Bézier-ova d -površ stepena n je površ oblika

$$s(u) = \sum_{i_0 + \dots + i_d = n} B_{i_0, \dots, i_d}(u) \mathbf{b}_{i_0, \dots, i_d}$$

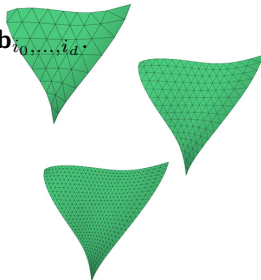

Trogaone Bézier-ove površi

Trogaona Bézier-ova d -površ stepena n je površ oblika

$$s(u) = \sum_{i_0 + \dots + i_d = n} B_{i_0, \dots, i_d}(u) \mathbf{b}_{i_0, \dots, i_d}$$

Tačke $\mathbf{b}_{i_0, \dots, i_d}$ zovu se *kontrolne tačke*.

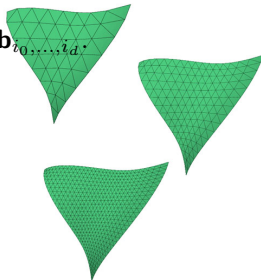

Trougaone Bézier-ove površi

Trogaona Bézier-ova d -površ stepena n je površ oblika

$$s(u) = \sum_{i_0 + \dots + i_d = n} B_{i_0, \dots, i_d}(u) \mathbf{b}_{i_0, \dots, i_d}$$

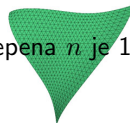
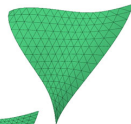
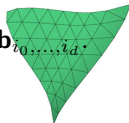
Tačke $\mathbf{b}_{i_0, \dots, i_d}$ zovu se *kontrolne tačke*.
Svojstva trougaone Bézierove d -površi:

Trougaone Bézier-ove površi

Trogaona Bézier-ova d -površ stepena n je površ oblika

$$s(u) = \sum_{i_0 + \dots + i_d = n} B_{i_0, \dots, i_d}(u) \mathbf{b}_{i_0, \dots, i_d}$$

Tačke $\mathbf{b}_{i_0, \dots, i_d}$ zovu se *kontrolne tačke*.

Svojstva trougaone Bézierove d -površi:

- Zbir svih koeficijenata funkcije $B_{i_0, \dots, i_d}(u)$ stepena n je 1.

Trougaone Bézier-ove površi

Trogaona Bézier-ova d -površ stepena n je površ oblika

$$s(u) = \sum_{i_0+\dots+i_d=n} B_{i_0,\dots,i_d}(u) \mathbf{b}_{i_0,\dots,i_d}$$

Tačke $\mathbf{b}_{i_0,\dots,i_d}$ zovu se *kontrolne tačke*.

Svojstva trougaone Bézierove d -površi:

- Zbir svih koeficijenata funkcije $B_{i_0,\dots,i_d}(u)$ stepena n je 1.
- Ako je u unutar simpleksa $s_0, \dots, s_d$, tada su koeficijenti funkcija izmedju 0 i 1.

Trougaone Bézier-ove površi

Trougaona Bézier-ova d -površ stepena n je površ oblika

$$s(u) = \sum_{i_0 + \dots + i_d = n} B_{i_0, \dots, i_d}(u) \mathbf{b}_{i_0, \dots, i_d}$$

Tačke $\mathbf{b}_{i_0, \dots, i_d}$ zovu se *kontrolne tačke*.

Svojstva trougaone Bézierove d -površi:

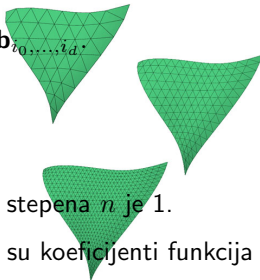
- Zbir svih koeficijenata funkcije $B_{i_0, \dots, i_d}(u)$ stepena n je 1.
- Ako je u unutar simpleksa $s_0, \dots, s_d$, tada su koeficijenti funkcija izmedju 0 i 1.
- Restrikcija površi na afini r -dimenzionalni potprostor je trougaona Bézierova r -površ.
(*Specijalno*: restrikcija na pravu unutar domena je Bézier-ova kriva)

Trougaone Bézier-ove površi

Trougaona Bézier-ova d -površ stepena n je površ oblika

$$s(u) = \sum_{i_0+\dots+i_d=n} B_{i_0,\dots,i_d}(u) \mathbf{b}_{i_0,\dots,i_d}$$

Tačke $\mathbf{b}_{i_0,\dots,i_d}$ zovu se *kontrolne tačke*.

Svojstva trougaone Bézierove d -površi:

- Zbir svih koeficijenata funkcije $B_{i_0,\dots,i_d}(u)$ stepena n je 1.
- Ako je u unutar simpleksa $s_0, \dots, s_d$, tada su koeficijenti funkcija između 0 i 1.
- Restrikcija površi na afini r -dimenzionalni potprostor je trougaona Bézierova r -površ.
(*Specijalno*: restrikcija na pravu unutar domena je Bézier-ova kriva)
- Za argumente $u = s_0, u = s_1, \dots, u = s_d$ površ uzima vrednosti $\mathbf{b}_{n,0,\dots,0}, \mathbf{b}_{0,n,0,\dots,0}, \dots, \mathbf{b}_{0,\dots,0,n}$.

Bézier-ova površ kao linearna kombinacija monoma

Polinomijalna d -površ stepena n u $\mathbb{R}^m$ data je kao linearna kombinacija $f(x_1, \dots, x_d) = \sum a_\alpha x^\alpha$ monoma sa koeficijentima $a_\alpha \in \mathbb{R}^m$.

Stepen Bézier-ove reprezentacije n mora biti veći ili jednak od totalnog stepena $|\alpha| = \alpha_1 + \dots + \alpha_d$.

Odredimo α_0 tako da $\alpha_0 + \alpha_1 + \dots + \alpha_d = n$ i definišemo multi-indeks $i = (i_1, \dots, i_n)$:

$$\mathbf{i} = \underbrace{(0, \dots, 0)}_{\alpha_0}, \underbrace{(1, \dots, 1)}_{\alpha_1}, \dots, \underbrace{(d, \dots, d)}_{\alpha_d}.$$

Multi-afine polarne forme

Definicija 9

Posmatramo multilinearano preslikavanje

$$\bar{P}(\bar{\mathbf{x}}^1, \dots, \bar{\mathbf{x}}^n) = \frac{1}{\#\sigma} \sum_{\sigma} \bar{\mathbf{x}}_{\bullet\sigma(i)},$$

gde σ prolazi kroz sve permutacije multi-indeksa $\mathbf{i}$, simbol $\#\sigma$ označava broj tih permutacija, a $\bar{\mathbf{x}}_{\bullet i}$ znači $x_{i_1}^1 \cdots x_{i_n}^n$ ($0 \leq i_j \leq d$).

Multi-afine polarne forme

Definicija 9

Posmatramo multilinearne preslikavanje

$$\bar{P}(\bar{\mathbf{x}}^1, \dots, \bar{\mathbf{x}}^n) = \frac{1}{\#\sigma} \sum_{\sigma} \bar{\mathbf{x}}_{\bullet\sigma(i)},$$

gde σ prolazi kroz sve permutacije multi-indeksa $\mathbf{i}$, simbol $\#\sigma$ označava broj tih permutacija, a $\bar{\mathbf{x}}_{\bullet i}$ znači $x_{i_1}^1 \cdots x_{i_n}^n$ ($0 \leq i_j \leq d$).

Multi-afina polarna forma monoma $\mathbf{x}^\alpha$ je preslikavanje P dato sa

$$P(\mathbf{x}^1, \dots, \mathbf{x}^n) = \bar{P}(\bar{\mathbf{x}}^1, \dots, \bar{\mathbf{x}}^n), \text{ sa } x_0^1 = \cdots = x_0^n = 1.$$

Teorema 8

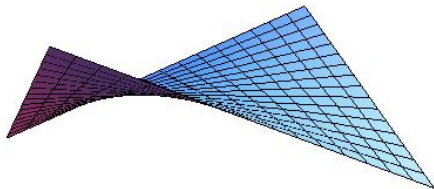
Neka je $f(x_1, \dots, x_d) = \sum_{\alpha} a_{\alpha} x^{\alpha}$ polinomijalna d -površ u $\mathbb{R}^m$. Ako je $n > |\alpha|$ za sve α koji se pojavljuju u definiciji f , odredimo multi-afinu polarnu formu $P(\mathbf{x}^1, \dots, \mathbf{x}^n)$ od f komponentu po komponentu i njihovim linearnim kombinacijama odredimo multi-afine polarne forme monoma, kao što je prethodno opisano. Tada je f trougaona Bézier-ova d -površ nad baznim simpleksom $s_0, \dots, s_d$ i kontrolnim tačkama

$$\mathbf{b}_{i_0, \dots, i_d} = P(\underbrace{s_0, \dots, s_0}_{i_0}, \dots, \underbrace{s_d, \dots, s_d}_{i_d}).$$

Primer

Razmatramo 2-površ koja je grafik funkcije $x_1 \cdot x_2$:

$$(x_1, x_2) \mapsto f(\mathbf{x}) = \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ x_1 x_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \mathbf{x}^{1,0} + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} \mathbf{x}^{0,1} + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} \mathbf{x}^{1,1}$$

Zapisujemo ovu površ kao trougaonu Bézier-ovu površ stepena $n = 2$ nad baznim trouglom $s_0 = (0, 0)$, $s_1 = (1, 0)$, $s_2 = (0, 1)$.

Primer (nastavak)

Monom $\mathbf{x}^{(1,0)}$

$$\alpha_1 = 1, \alpha_2 = 0 \Rightarrow \alpha_0 = 1 \Rightarrow \mathbf{i} = (0, 1)$$

Polarna forma $\bar{P}'$:

$$\bar{P}'(\bar{\mathbf{x}}^1, \bar{\mathbf{x}}^2) = \frac{1}{2}(\bar{\mathbf{x}}_{\bullet,0,1} + \bar{\mathbf{x}}_{\bullet,1,0}) = \frac{1}{2}(x_0^1 x_1^2 + x_1^1 x_0^2)$$

Multi-afina polarna forma za $x_0^1 = x_0^2 = 1$:

$$P'(\mathbf{x}^1, \mathbf{x}^2) = \frac{1}{2}(x_1^2 + x_1^1)$$

Primer (nastavak)

Monom $\mathbf{x}^{(0,1)}$

$$\alpha_1 = 0, \alpha_2 = 1 \Rightarrow \alpha_0 = 1 \Rightarrow \mathbf{i} = (0, 2)$$

Polarna forma $\bar{P}''$:

$$\bar{P}''(\bar{\mathbf{x}}^1, \bar{\mathbf{x}}^2) = \frac{1}{2}(\bar{\mathbf{x}}_{\bullet,0,2} + \bar{\mathbf{x}}_{\bullet,2,0}) = \frac{1}{2}(x_0^1 x_2^2 + x_2^1 x_0^2)$$

Multi-afina polarna forma za $x_0^1 = x_0^2 = 1$:

$$P''(\mathbf{x}^1, \mathbf{x}^2) = \frac{1}{2}(x_2^2 + x_2^1)$$

Primer (nastavak)

Monom $\mathbf{x}^{(1,1)}$

$$\alpha_1 = 1, \alpha_2 = 1 \Rightarrow \alpha_0 = 0 \Rightarrow \mathbf{i} = (1, 2)$$

Polarna forma $\bar{P}'''$:

$$\bar{P}'''(\bar{\mathbf{x}}^1, \bar{\mathbf{x}}^2) = \frac{1}{2}(\bar{\mathbf{x}}_{\bullet,1,2} + \bar{\mathbf{x}}_{\bullet,2,1}) = \frac{1}{2}(x_1^1 x_2^2 + x_2^1 x_1^2)$$

Multi-afina polarna forma za $x_0^1 = x_0^2 = 1$:

$$P'''(\mathbf{x}^1, \mathbf{x}^2) = \frac{1}{2}(x_1^1 x_2^2 + x_2^1 x_1^2)$$

Primer (nastavak)

Polarna forma od f data je kao linearna kombinacija

$$P(\mathbf{x}^1, \mathbf{x}^2) = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} P' + \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} P'' + \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} P''' = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} x_1^1 + x_1^2 \\ x_2^1 + x_2^2 \\ x_1^1 x_2^2 + x_2^1 x_1^2 \end{bmatrix}$$

Kontrolne tačke

$$\mathbf{b}_{200} = P(s_0, s_0) = (0, 0, 0)$$

$$\mathbf{b}_{020} = P(s_1, s_1) = (1, 0, 0)$$

$$\mathbf{b}_{002} = P(s_2, s_2) = (0, 1, 0)$$

$$\mathbf{b}_{110} = P(s_0, s_1) = \left(\frac{1}{2}, 0, 0\right)$$

$$\mathbf{b}_{101} = P(s_0, s_2) = \left(0, \frac{1}{2}, 0\right)$$

$$\mathbf{b}_{011} = P(s_1, s_2) = \left(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, \frac{1}{2}\right)$$

Površ

$$f(\mathbf{x}) = \sum_{i+j+k=2} B_{ijk}(u_0, u_1, u_2) \cdot \mathbf{b}_{ijk},$$

gde su u_0, u_1, u_2 baricentrične koordinate tačke $\mathbf{x}$ u odnosu na $\triangle s_0 s_1 s_2$.

Racionalne Bézier-ove površi

Racionalne Bézier-ove površi su površi oblika

$$f(x_1, \dots, x_d) = f(x_1, \dots, x_d)\mathbb{R},$$

gde je f obična polinomijalna Bézier-ova površ (trougona ili TP).

Racionalne Bézier-ove površi

Racionalne Bézier-ove površi su površi oblika

$$f(x_1, \dots, x_d) = f(x_1, \dots, x_d)\mathbb{R},$$

gde je f obična polinomijalna Bézier-ova površ (trougona ili TP).

Racionalna B-Spline površ je istog oblika, gde je f polinomijalna B-Spline površ.

Racionalne Bézier-ove površi

Racionalne Bézier-ove površi su površi oblika

$$f(x_1, \dots, x_d) = f(x_1, \dots, x_d)\mathbb{R},$$

gde je f obična polinomijalna Bézier-ova površ (trougona ili TP).

Racionalna B-Spline površ je istog oblika, gde je f polinomijalna B-Spline površ.

Racionalni tenzorski proizvod B-Spline površi se naziva **NURBS** površ.

Racionalne Bézier-ove površi

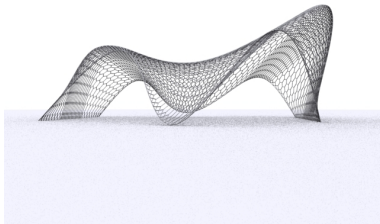
Racionalne Bézier-ove površi su površi oblika

$$f(x_1, \dots, x_d) = f(x_1, \dots, x_d) \mathbb{R},$$

gde je f obična polinomijalna Bézier-ova površ (trougaona ili TP).

Racionalna B-Spline površ je istog oblika, gde je f polinomijalna B-Spline površ.

Racionalni tenzorski proizvod B-Spline površi se naziva **NURBS** površ.

Racionalne Bézier-ove površi

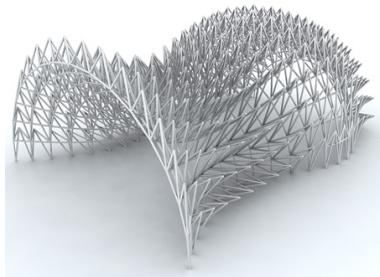
Racionalne Bézier-ove površi su površi oblika

$$f(x_1, \dots, x_d) = f(x_1, \dots, x_d)\mathbb{R},$$

gde je f obična polinomijalna Bézier-ova površ (trougaona ili TP).

Racionalna B-Spline površ je istog oblika, gde je f polinomijalna B-Spline površ.

Racionalni tenzorski proizvod B-Spline površi se naziva **NURBS** površ.

Racionalne Bézier-ove površi

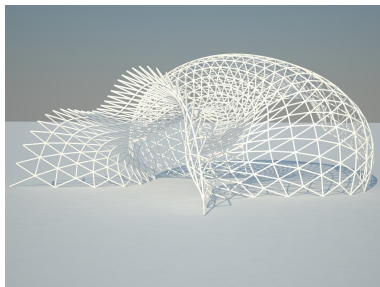
Racionalne Bézier-ove površi su površi oblika

$$f(x_1, \dots, x_d) = f(x_1, \dots, x_d)\mathbb{R},$$

gde je f obična polinomijalna Bézier-ova površ (trougaona ili TP).

Racionalna B-Spline površ je istog oblika, gde je f polinomijalna B-Spline površ.

Racionalni tenzorski proizvod B-Spline površi se naziva **NURBS** površ.

Primer

Sfera je racionalna površ. Stereografska projekcija sa centrom $(0, 0, 1)$ slika tačku p na $(x, y, 0)$ ako je

$$p = \frac{1}{1 + x^2 + y^2} (2x, 2y, x^2 + y^2 - 1).$$

Primer

Sfera je racionalna površ. Stereografska projekcija sa centrom $(0, 0, 1)$ slika tačku p na $(x, y, 0)$ ako je

$$p = \frac{1}{1 + x^2 + y^2} (2x, 2y, x^2 + y^2 - 1).$$

Kvadratna racionalna parametrizacija sfere bez severnog pola $(0, 0, 1)$ data je sa

$$f(x_1, x_2) = f(x_1, x_2)\mathbb{R} = (1 + x_1^2 + x_2^2, 2x_1, 2x_2, x_1^2 + x_2^2 - 1)\mathbb{R}.$$

Primer

Sfera je racionalna površ. Stereografska projekcija sa centrom $(0, 0, 1)$ slika tačku p na $(x, y, 0)$ ako je

$$p = \frac{1}{1 + x^2 + y^2} (2x, 2y, x^2 + y^2 - 1).$$

Kvadratna racionalna parametrizacija sfere bez severnog pola $(0, 0, 1)$ data je sa

$$f(x_1, x_2) = f(x_1, x_2)\mathbb{R} = (1 + x_1^2 + x_2^2, 2x_1, 2x_2, x_1^2 + x_2^2 - 1)\mathbb{R}.$$

Sfera je trougaona Bézier-ova površ stepena n (za sve $n \geq 2$).

Primer (nastavak)

Polarna forma od f je data sa

$$P(\mathbf{x}^1, \mathbf{x}^2) = \begin{bmatrix} 1 + P''' + P'''' \\ 2P' \\ 2P'' \\ P''' + P'''' - 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} x_1^1 x_1^2 + x_2^1 x_2^2 + 1 \\ 2x_1^1 + x_1^2 \\ x_2^1 + x_2^2 \\ x_1^1 x_1^2 + x_2^1 x_2^2 - 1 \end{bmatrix}$$

Jedinična sfera i Bézier-ove tačke za bazni trougao

$$s_0 = (0, \frac{1}{2}), s_1 = (\frac{1}{2}, 0), s_2 = (-\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}).$$

